

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 STOCKHOLM

HÖGSTA DOMSTOLEN
JS 31

INKOM: 2021-11-17
MÅLNR: B 1886-21
AKTBIL: 9

Ossat Sharafi m.fl. ./ riksåklagaren angående olovlig tobaksförsäljning

(Hovrätten för Västra Sveriges dom 2021-02-26 i mål B 4136-19)

Högsta domstolen har beslutat att riksåklagaren ska svara skriftligen på Ossat Sharafis överklagande. Svaret ska särskilt avse frågan om Ossat Sharafis uppsåt. Jag vill anföra följande.

Inställning

Jag bestrider ändring av hovrättens dom. Enligt min mening finns det inte skäl att meddela prövningstillstånd i målet.

Bakgrund

Åtalet

Ossat Sharafi och hans bror Marco Sharafi åtalades, i nu aktuellt avseende, för olovlig tobaksförsäljning enligt följande gärningspåstående.

Marco Sharafi och Ossat Sharafi har tillsammans och i samförstånd, Ossat Sharafi såsom ägare av Norra vägens Livs och Marco Sharafi såsom delaktig i verksamheten, olovligen till konsumenter tillhandahållit tobaksvaror i form av 34 limpor å 10 paket samt 96 paket cigaretter av olika märken vars hälsovarning varit uppenbart oriktig [...]. Det hände den 21 mars 2018 på Norra vägens Livs på Norra vägen, Halmstad, Halmstads kommun.

Ossat Sharafi och Marco Sharafi begick gärningen med uppsåt.

Tingsrättens dom

Tingsrätten dömde såväl Ossat Sharafi som Marco Sharafi för olovlig tobaksförsäljning. Påföljden bestämdes till dagsböter.

Tingsrätten fann att det i butiken, Norra Vägens Livs, funnits uppenbart oriktigt märkta cigarettilmpor och cigarettpaket eftersom de saknat kombinerade hälsovarningar i form av bland annat fotografier. När det gäller frågan om Ossat Sharafis uppsåt uttalade tingsrätten följande.

Ossat Sharafi var ägare av Norra Vägens Livs när tillsynskontrollen av butiken genomfördes den 21 mars 2018. När han startade verksamheten gjorde han en anmälan om tobaksförsäljning och bifogade därvid ett egenkontrollprogram. Han måste därvidlag tillgodogjort sig viss information som täcker in de skyldigheter som tillkommer en tobaksförsäljare, bl.a. avseende märkningen av cigarettpaket och cigarettilmpor. Eftersom Ossat Sharafi genomfört ett egenkontrollprogram har han varit medveten om att det åligger honom att utöva särskild kontroll över verksamheten. Tingsrätten anser att Ossat Sharafi, i egenskap av ägare av Norra Vägens Livs, måste ha insett att det fanns en risk för att tobaken i butiken var otillåten för försäljning i Sverige. Det faktum att han befunnit sig utomlands befriar inte från straffansvar utan indikerar snarare att Ossat Sharafi förhållit sig likgiltig till om Norra Vägens Livs tillhandahållit konsumenter otillåtna cigaretter. Han ska därför dömas till ansvar för olovlig tobaksförsäljning. Gärningen är inte att anse som ringa.

Hovrättens dom

Efter att Ossat Sharafi överklagat fastställde hovrätten tingsrättens dom i fråga om straffansvar.

I likhet med tingsrätten fann hovrätten utrett att de cigarettpaket och cigarettilmpor som funnits i butiken haft uppenbart oriktiga hälsovarningar. När det gäller frågan om uppsåt uttalade hovrätten följande.

Ossat Sharafi förvärvade Norra Vägens Livs av Marco Sharafi med tillträde den 1 februari 2017. Marco Sharafi har dock även efter tillträdet som anställd fortsatt sköta driften av butiken då Ossat Sharafi varit sjuk samt vistats utomlands. Som ägare har Ossat Sharafi dock haft det huvudsakliga ansvaret för att tobaksförsäljningen i butiken skett i enlighet med gällande lagstiftning. Utredningen visat att både Marco Sharafi och Ossat Sharafi har upprättat så kallat egenkontrollprogram. Anna Persson har uppgett att Ossat Sharafi i sitt egenkontrollprogram bland annat skrivit att han informerar sin personal om hur märkningen av pake-ten ska se ut. Anna Persson har vidare uppgett att hon vid tidigare inspektioner diskuterat med Marco Sharafi om hur tobak ska vara märkt. Genom dessa uppgifter anser tingsrätten att det är visat att både Marco Sharafi och Ossat Sharafi haft god kännedom om regelverket för tobaksförsäljning och vilka krav som uppställs. De har därmed begått gärningen med uppsåt. Med hänsyn till mängden cigaretter som förvarades i butiken är brottet inte att anse som ringa. Som tingsrätten funnit ska Marco Sharafi och Ossat Sharafi därmed dömas för olovlig tobaksförsäljning.

Det bör noteras att hovrätten i meningen som inleds ”Genom dessa uppgifter...” råkat skriva ”tingsrätten” i stället för ”hovrätten”.

Överklagandet

Ossat Sharafi har överklagat hovrättens dom och yrkat att Högsta domstolen ska ogilla åtalet för olovlig tobaksförsäljning.

Ossat Sharafi gör gällande att han inte agerat uppsåtligt. Han övertog butiken av sin bror Marco Sharafi i januari 2017. Strax efter förvärvet diagnosticerades Ossat Sharafi med cancer. Ossat Sharafi mådde mycket dåligt och bestämde sig för att åka till sitt hemland. Han reste dit i slutet av mars 2017. Vid den tidpunkten var all den tobak som fanns i butiken laglig och kunde tillhandahållas konsument. Därvid framhåller Ossat Sharafi att han aldrig tidigare känt till att det skulle ha funnits förbud eller liknande mot Marco Sharafi. Ossat Sharafi återkom till Sverige den 29 mars 2018, cirka en vecka efter tillsynskontrollen. Under sin bortovaro från mars 2017 till och med mars 2018 gav Ossat Sharafi sin bror Marco Sharafi i uppdrag att sköta butiken och ansvara för verksamheten. Marco Sharafi har mångårig erfarenhet av att driva verksamheten. Ossat Sharafi hade inte anledning att misstänka att Marco Sharafi inte skulle tillse att alla tillstånd och regler följdes. Visserligen har Ossat Sharafi som ägare av butiken haft det huvudsakliga ansvaret för tobaksförsäljningen, men han har under sin sjukdomstid genom fullmakt överlämnat ansvaret till sin bror. Ossat Sharafi anser att han inte kan åläggas ett straffrättsligt ansvar för att han inte agerat under den tid han varit sjuk och inte kunnat sköta och ansvara för butiken.

När det gäller frågan om prövningstillstånd hävdar Ossat Sharafi att Högsta domstolen bör göra vägledande uttalanden om vilket ansvar enligt tobakslagen som kan utkrävas av en enskild näringsidkare som genom fullmakt överlämnat det fulla ansvaret för verksamheten till en annan person.

Förbud riktat mot Marco Sharafi

Som framgått i det föregående uppger Ossat Sharafi att han inte känt till att det skulle ha funnits förbud eller liknande mot Marco Sharafi. Därvid bör nämnas att Socialnämndens individutskott i Halmstads kommun den 19 januari 2017 beslutade att meddela Marco Sharafi med den enskilda firman Norra vägens Livs förbud att sälja såväl tobak som folköl under en period om sex månader från beslutsdatumet. Av beslutet framgår att Marco Sharafi vid två tidigare tillfällen hade meddelats försäljningsförbud av socialnämnden. Senaste gången var den 11 juli 2013. Det beslutet överklagades till förvaltningsrätten som avslog överklagandet. Kort därefter, i september 2013, inkom en anmälan från en ny aktör om att denne övertagit rörelsen (se förundersökningsprotokollet, s. 111 f.).

Grunder

Bestämmelserna om tobaksförsäljning

Hovrätten har dömt Ossat Sharafi för olovlig tobaksförsäljning enligt 11 och 27 §§ tobakslagen (1993:581). Dagen för brottet är den 21 mars 2018.

Enligt 12 c § tobakslagen fick en näringsidkare inte tillhandahålla tobaksvaror för försäljning till konsumenter utan att först ha anmält försäljningen till den kommun där försäljningen skulle ske. Näringsidkaren skulle vidare utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen. Av 12 d § följde att en näringsidkare som tillhandahöll tobaksvaror för försäljning till konsumenter skulle ge personalen den information och det stöd som behövdes för att personalen skulle kunna följa tobakslagen.

I 11 § tobakslagen (1993:581) stadgades att om en förpackning till en tobaksvara saknade hälsovarning eller denna var uppenbart oriktig, fick varan eller produkten inte tillhandahållas konsumenter på marknaden. Enligt 27 § dömdes den som uppsåtligt i strid med förbudet i 11 § tillhandahöll tobaksvaror som saknade föreskriven hälsovarning för olovlig tobaksförsäljning till böter eller fängelse i högst sex månader.

Förbudet mot att tillhandahålla konsumenter tobaksvaror som saknar varningstexter eller innehåller oriktiga sådana straffbelades genom lagstiftning som trädde i kraft år 2005. I propositionen uttalades beträffande valet att straffbelägga endast uppsåtligt brott att det i de flesta fall då konsumenter tillhandahålls tobaksvaror som saknar märkningar, torde handla om försäljning av tobaksvaror som smugglats in från ett land med låg tobaksskatt. Dessa paket har många gånger brister i samtliga märkningar och försäljarna avstår ofta från att ha dessa förpackningar synliga i butiken. I en sådan situation torde det därför ofta vara så att den som tillhandahåller tobaksvarorna är medveten om de faktiska förhållandena om vilka märkningar som finns på förpackningarna. Vidare uttalades att det vid straffmätningen bl.a. ska beaktas om det är butiksinnehavaren själv som tillhandahållit en tobaksvara som inte uppfyller märkningskraven eller om den tillhandahållits av en oerfaren yngre anställd. I sist nämnda fall angavs det ligga närmare till hands att butiksinnehavaren eller motsvarande person träffas av ansvar, då denne ska säkerställa att de produkter som säljs i butiken uppfyller lagens krav (se prop. 2004/05:118 s. 64).

Tobakslagen (1993:581) ersattes den 1 juli 2019 av lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter. Motsvarigheten till 11 § i 1993 års lag återfinns numera i 3 kap. 1 § lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter. Enligt bestämmelsens första stycke ska förpackningar till tobaksvaror som är avsedda att tillhandahållas konsumenter på marknaden förses med texter och illustrationer som upplyser om de hälsorisker som är förenade med bruk av

tobak samt om rökavvänjning (hälsovarningar). Av tredje stycket följer att om en förpackning till en tobaksvara saknar hälsovarningar, får varan eller produkten inte tillhandahållas konsumenter. Detsamma anges gälla om hälsovarningarna inte uppfyller föreskrifter om utformningen av varningarna som har meddelats med stöd av 11 kap. 7 §. I den sistnämnda paragrafen bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur hälsovarningar enligt 3 kap. 1 § ska utformas. Av 10 kap. 2 § första stycket framgår att den som uppsåtligen i strid med förbudet i 3 kap. 1 § tredje stycket tillhandahåller tobaksvaror som saknar föreskrivna hälsovarningar ska dömas för olovlig tobakshantering till böter eller fängelse i högst sex månader.

Enligt 3 kap. 1 § förordningen (2019:223) om tobak och liknande produkter ska förpackningar till tobaksvaror som är avsedda att tillhandahållas konsumenter på den svenska marknaden vara försedda med sådana hälsovarningar som avses i 3 kap. 1 § lagen om tobak och liknande produkter. Hälsovarningarna ska vara på svenska och täcka hela den yta som reserverats för dessa på förpackningarna. De får inte kommenteras, omformuleras eller hänvisas till i någon form. I 8 kap. 11 § bemyndigas Folkhälsomyndigheten att meddela ytterligare föreskrifter om hur hälsovarningar enligt 3 kap. 1 § lagen om tobak och liknande produkter ska utformas.

Folkhälsomyndigheten har i HSLF-FS 2016:46 meddelat föreskrifter om utformning av hälsovarningar och hälsovarningars placering på förpackning av tobaksvaror. Här föreskrivs bl.a. att varje styckförpackning och eventuell ytterförpackning för cigaretter ska vara försedd med kombinerade hälsovarningar. De kombinerade hälsovarningarna ska innehålla en av de varningstexter som förtecknas i bilaga 1 i HSLF-FS 2016:46 och ett motsvarande färgfoto från bildarkivet i bilaga II i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/40/EU. Vidare ska de visa samma varningstext och motsvarande färgfoto på båda sidor av styckförpackningen och eventuell ytterförpackning (se 2 kap. 13 §).

Tilläggas kan att anmälningsskyldigheten enligt 12 c § tobakslagen i 2018 års lag har ersatts av en tillståndsplikt. Enligt 5 kap. 1 § första stycket får endast den som har tillstånd bedriva detaljhandel med tobaksvaror.

Uppsåt

När det gäller skuldtäckning vid blankettstraffbud görs i doktrinen åtskillnad mellan fall där straffbudet kan, respektive inte kan, läsas som att den regel som det hänvisas till ingår i lagrummet. Om så är fallet kan ansvar inträda även om gärningsmannen inte förstått att han överträtt en föreskrift. Om straffregeln däremot inte kan läsas som att den regel det hänvisas till ingår i lagrummet, måste gärningsmannen ha handlat med uppsåt (eller oaktsamhet) i förhållande till den bakomliggande regelns existens och innehåll (se Strahl, Allmän straff-

rätt i vad angår brotten, 1976, s. 151 ff. och Asp/Ulväng/Jareborg, Kriminalrättsens grunder, 2 uppl., 2013, s. 360 f.).

Petter Asp/Magnus Ulväng/Nils Jareborg uttalar att med tanke på att blankettkonstruktionerna motiveras av praktiska skäl – man vill undvika onödiga upprepningar och väldigt komplicerade straffbestämmelser – synes det första alternativet vara principiellt godtagbart. Enligt författarnas uppfattning är således villfarelse eller okunnighet om den förhållningsregel som straffbudet hänvisar till irrelevant för frågan om uppsåtstäckning. Vidare finns det inte heller i praxis några tecken på att uppsåt/oaktsamhet måste avse också förhållningsregelns existens och innehåll (a.a., s. 361 f.).

I "HIV-fallet" NJA 2004 s. 176 klargjorde Högsta domstolen hur den nedre gränsen för uppsåt ska bestämmas och slog fast att likgiltighetsuppsåtet skulle ersätta det tidigare tillämpade hypotetiska eventuella uppsåtet. Högsta domstolen förtydligade likgiltighetsuppsåtet i rättsfallet "Knivhugget mot mopedisten" NJA 2016 s. 763. Högsta domstolen har också genom en rad tidigare avgöranden prövat och utvecklat likgiltighetsuppsåtet (se bl.a. NJA 2004 s. 479, "Café Draken" NJA 2004 s. 519, NJA 2004 s. 702, NJA 2005 s. 732, NJA 2007 s. 929, NJA 2009 s. 149, NJA 2011 s. 563, "Lastbilssläpet" NJA 2011 s. 611 och "Samurajsvärdet" NJA 2012 s. 45).

Högsta domstolen har vidare under år 2019 prövat likgiltighetsuppsåtet i ytterligare två avgöranden, dels i "Övernattningen" NJA 2019 s. 668, dels i "Det afghanska körkortet" NJA 2019 s. 721. Båda dessa mål gäller likgiltighetsuppsåt i förhållande till gärningsomständigheter.

Likgiltighetsuppsåt till en viss effekt eller en viss gärningsomständighet förutsätter att gärningspersonen insett att det förelåg en risk för en sådan effekt eller gärningsomständighet. Gärningspersonen ska således ha tagit en medveten risk i förhållande till effekten eller gärningsomständigheten. Vid omedvetet risktagande, dvs. där gärningspersonen endast borde ha förstått att handlingen var förenad med en risk för en viss effekt eller gärningsomständighet, är likgiltighetsuppsåt uteslutet.

Nästa steg i prövningen avser en bedömning av vilken attityd gärningspersonen hade till effekten eller gärningsomständigheten vid gärningsögonblicket. I "Övernattningen" uttalade Högsta domstolen följande i nu nämnt avseende.

23. För uppsåt fordras härutöver att gärningsmannen är likgiltig inför att – inte bara inför risken att – målsägandens deltagande inte är frivilligt. Det fordras att det kan hållas för visst att förekomsten av den relevanta omständigheten (i detta fall frånvaro av frivillighet) inte utgjorde ett för gärningsmannen relevant skäl att avstå från gärningen. Annorlunda uttryckt: insikt om att målsäganden inte frivilligt deltog skulle inte ha avhållit gärningsmannen från att företa handlingen. Det

avgörande för bedömningen är gärningsmannens faktiska inställning vid tidpunkten för gärningen.

24. För likgiltighetsuppsåt krävs det i allmänhet att risken för en viss effekt, enligt gärningsmannens föreställning, varit avsevärd. Normalt innebär det att den uppfattade risken måste ligga ganska högt på en sannolikhetskala. Dessa utgångspunkter ska i princip tillämpas även när frågan är om likgiltighet har förelagat med avseende på andra brottsförutsättningar än effekter. (Se NJA 2016 s. 763 p. 15 och 18.) En bedömning av den av gärningsmannen uppfattade sannolikheten tar ofta sin utgångspunkt i en bedömning av den faktiska sannolikheten för att exempelvis en viss effekt ska inträda.

I ”Det afghanska körkortet” uttalade Högsta domstolen följande om det senare ledet av prövningen av om en gärningsperson handlat med likgiltighetsuppsåt.

18. Om domstolen i det första ledet däremot kommer fram till att det är bevisat att gärningsmannen insåg att det fanns en risk för att den relevanta gärningsomständigheten förelåg, måste domstolen ta ställning till det andra ledet. Det ledet rör gärningsmannens inställning eller attityd vid gärningstillfället, dvs. om han eller hon då var likgiltig till att gärningsomständigheten förelåg. För uppsåt är det nämligen inte tillräckligt att gärningsmannen inser risken, men handlar ändå. Detta utgör endast medveten oaktsamhet. Därutöver krävs att det kan hållas för visst att förekomsten av den relevanta omständigheten (i detta fall att förarbehörighet saknades) vid gärningstillfället inte utgjorde ett för gärningsmannen relevant skäl att avstå från gärningen. (Se bl.a. ”Knivhugget mot mopedisten” p. 13 och ”Övernattningen” p. 22 och 23.)

19. Högsta domstolen har i tidigare rättsfall pekat ut vissa faktorer som kan vara av betydelse vid bedömningen av det andra ledet. Domstolen har emellertid också understrukt att dessa måste behandlas med försiktighet och urskillning samt framhållit att vilka faktorer som är av betydelse växlar beroende på förhållandena i det enskilda fallet (se ”HIV-fallet” under rubriken Riktlinjer för bevisbedömningen och ”Knivhugget mot mopedisten” p. 23).

Min bedömning

Hovrätten har dömt såväl Ossat Sharafi som hans bror Marco Sharafi för olovlig tobaksförsäljning. Det har ansetts utrett att det i butiken funnits ett stort antal cigarettpaket som saknat kombinerade hälsovarningar. Hälsovarningarna har därmed varit uppenbart oriktiga. Hovrätten har vidare funnit utrett att samtliga cigaretter tillhandahållits konsumenter.

När det gäller frågan om uppsåt konstaterade tingsrätten att Ossat Sharafi var ägare av Norra Vägens Livs när tillsynskontrollen av butiken genomfördes. Eftersom Ossat Sharafi när han startade verksamheten gjorde en anmälan om tobaksförsäljning och bifogade ett egenkontrollprogram måste han enligt tingsrätten ha tillgodogjort sig information om de skyldigheter som tillkommer en tobaksförsäljare, bl.a. avseende märkningen av cigarettpaket och cigarettlimpor. Han har också varit medveten om att det åligger honom att utöva särskild kontroll över verksamheten. Tingsrätten fann att Ossat Sharafi, i egenskap av ägare av Norra Vägens Livs, måste ha insett att det fanns en risk för att tobaken

i butiken var otillåten för försäljning i Sverige. Det faktum att Ossat Sharafi befunnit sig utomlands ansågs tyda på att han förhållit sig likgiltig till om konsumenter i butiken tillhandahållits otillåtna cigaretter.

Hovrätten konstaterar att Ossat Sharafi förvärvade Norra Vägens Livs av Marco Sharafi med tillträde den 1 februari 2017. Marco Sharafi fortsatte dock även efter tillträdet att som anställd sköta driften av butiken då Ossat Sharafi varit sjuk samt vistats utomlands. Hovrätten uttalar vidare att Ossat Sharafi som ägare har haft det huvudsakliga ansvaret för att tobaksförsäljningen i butiken skett i enlighet med gällande lagstiftning. Vidare anses det visat att Ossat Sharafi har haft god kännedom om regelverket för tobaksförsäljning och vilka krav som uppställs. Han har därmed enligt hovrätten begått gärningen med uppsåt.

Hovrättens motivering i uppsåtsdelen är kortfattad och synes huvudsakligen inriktad på frågan om Ossat Sharafi haft klart för sig vilka krav som ställs enligt reglerna om tobaksförsäljning. Här kan konstateras att Ossat Sharafi i hovrätten invänt att egenkontrollprogrammet inte fanns med i förundersökningen och att det därför inte gick att dra slutsatsen att han tillgodojort sig viss information av vad som tillkommer en tobaksförsäljare om bl.a. märkning av cigarettpaket. Hovrätten synes ha inriktat domskälen mot denna invändning och i övrigt utgått från tingsrättens bedömning av uppsåtsfrågan.

Marco Sharafi har tidigare meddelats förbud att sälja tobak. Enligt min mening måste Ossat Sharafi, när han övertog butiken, rimligtvis ha känt till att brodern mindre än två veckor tidigare hade meddelats ett sådant förbud. Jag delar därför domstolarnas uppfattning att Ossat Sharafi har insett att det funnits en avsevärd risk för att det, efter att Marco Sharafi fortsatt den dagliga driften, funnits tobak i butiken som var otillåten för försäljning i Sverige men som trots detta tillhandahölls konsumenter. Ossat Sharafi har rest och befunnit sig utomlands under lång tid och har inte på något sätt försökt försäkra sig om att tobaksförsäljningen i hans butik bedrevs enligt gällande regler. Det kan därför enligt min mening hållas för visst att om Ossat Sharafi vetat att tobaksvaror utan föreskrivna hälsovarningar tillhandahölls konsumenter så hade det inte utgjort ett relevant skäl för honom att styra upp verksamheten så att tobaksförsäljningen bedrevs enligt gällande regler. Ossat Sharafi har således förhållit sig likgiltig till om konsumenter i butiken tillhandahållits otillåtna cigaretter.

Processuella frågor

Frågan om prövningstillstånd

Prövningstillstånd får enligt 54 kap. 10 § första stycket 1 rättegångsbalken meddelas om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen (prejudikatdispens). För att bevilja prövning enligt denna punkt krävs alltså att ett avgörande av Högsta domstolen blir av generell

betydelse för bedömningen av framtida mål som innehåller liknande frågeställningar. Den enskildes intresse av att få till stånd en överprövning kan sålunda enligt motiven inte föranleda dispens på denna grund (se Fitger m.fl., Rättegångsbalken m.m. [version 1 april 2021, JUNO], kommentaren till 54 kap 10 §).

Som framgått i det föregående har Högsta domstolen, efter att likgiltighetsuppsåtet introducerades i "HIV-fallet" NJA 2004 s. 176, i en lång rad avgöranden prövat och utvecklat likgiltighetsuppsåtet. Under år 2019 har Högsta domstolen prövat likgiltighetsuppsåtet i avgörandena "Övernattningen" NJA 2019 s. 668 och "Det afghanska körkortet" NJA 2019 s. 721. I båda domarna från 2019 är det, liksom i det nu aktuella målet, fråga om uppsåt i förhållande till gärningsomständigheter.

Som tidigare nämnts anser jag att Ossat Sharafi, när han övertog butiken, måste ha känt till att hans bror strax dessförinnan hade förbjudits att sälja tobak och att han därför också insett att det fanns en avsevärd risk för att Marco Sharafi i butiken tillhandahöll konsumenter tobak som inte fick säljas i Sverige. Ossat Sharafi har befunnit sig utomlands under lång tid och inte på något sätt försökt försäkra sig om att tobaksförsäljningen i hans butik bedrevs enligt gällande regler. Det kan därför hållas för visst att om Ossat Sharafi vetat att tobaksvaror utan föreskrivna hälsovarningar tillhandahölls konsumenter så hade det inte utgjort ett relevant skäl för honom att tillse att tobaksförsäljningen bedrevs enligt gällande regler. Ossat Sharafi har därför enligt min mening förhållit sig likgiltig till om konsumenter i butiken tillhandahållits otillåtna cigaretter.

Som framgått i det föregående är hovrättens domskäl kortfattade när det gäller frågan om uppsåt. Hovrätten synes huvudsakligen ha riktat in sig på frågan om Ossat Sharafi haft klart för sig vilka krav som ställs enligt reglerna om tobaksförsäljning. I övrigt lutar man sig mot tingsrättens bedömning. Tingsrätten fann att Ossat Sharafi måste ha insett att det fanns en risk för att tobaken i butiken var otillåten för försäljning i Sverige och att han förhållit sig likgiltig till om konsumenter i butiken tillhandahållits otillåtna cigaretter. Denna prövning av om uppsåtskravet är uppfyllt ligger enligt min uppfattning mening i linje med Högsta domstolens uttalanden.

Jag kan inte se att omständigheterna i målet innebär någon särskild svårighet vid tillämpningen av likgiltighetsuppsåtet med utgångspunkt i Högsta domstolens nuvarande praxis. Enligt min mening skulle därför en prövning av uppsåtsfrågan riskera att utmynna i ett avgörande med begränsad betydelse utanför det nu aktuella målet.

Sammanfattningsvis anser jag att en prövning av Ossat Sharafis överklagande inte skulle vara av vikt för ledning av rättstillämpningen. Jag avstyrker prövningstillstånd.

Bevisning m.m.

Jag ber att få återkomma med bevisuppgift och synpunkter på målets fortsatta handläggning för det fall Högsta domstolen skulle komma att meddela prövningstillstånd.

Katarina Johansson Welin

Lars Persson

Kopia till:

Utvecklingscentrum
Åklagarkammaren i Halmstad (AM-39655-18)